

Lindbergh zanika nevarnost - Anglija pripravlja ofenzivo

Nobeni strani bi
ne želel zmage

Amerika ne bo direktno ogrožena, ako Nemčija zmaga, dejal Lindbergh. — Z Evropo bomo morali priti do sporazuma, ne glede, kdo bo tamkaj gospodar, je dejal.

Washington, D. C. — Pri pričevanju pred poslaniškim odborom za tujezemske zadeve je ta četrtek znan aviatist izvedenec, Chas. A. Lindbergh, povdarjal, da Ameriki ne grozi nobena direktna nevarnost, da bi jo mogla Nemčija uspešno napasti, v slučaju, ako bo Anglija premagala. Sploh pa, je dejal, bi on ne želel zmage niti Nemčiji, niti Angliji, marveč, da bi prišlo do miru potom pogajanj.

Lindbergh je bil ena zadnjih prič, ki jih je poslanski odbor povabil na zasliševanje glede njih mnenja o predsednikovem "vojnem in diktatorskem" predlogu, kakor ga o poziciji naziva. To soboto zaključil z zasliševanjem, toda takoj v ponedeljek se odpravi enak postopek v senatskem odboru istega imena.

Glede omenjenega predloga samega se je Lindbergh izrazil, da mu je nasproten, češ, da bi se z njim za en korak oddaljili od demokracije in en korak približali vojni. Že prememba nevtralnostnega zakona, je dejal, nas je spravila bliže vojni. Svojo željo, da bi niti ena, niti druga stran ne zmaga v vojni, pa je motiviral z mnenjem, da bi popolna zmagala ene ali druge strani pahnila Evropo v tak propast, kakoršnega še nikdar nismo videli; edino mir s pogajanjem bi bil pravi pot.

Glede učinkov, ki bi jih imela nemška zmaga na Ameriko, si ne dela skrbi, je dejal Lindbergh, češ, da po njegovem mnenju ta dežela in ta polobla lahko skrbi sama zase, gospodarsko in vojaško. Povdaril pa je, da bomo mi morali sodelovati z Evropo, ne glede na to, kdo bo tamkaj gospodar. Na vprašanje, do katerega sporazuma naj bi prišli s Hitlerjem, ako on zmaga, je odgovoril, da v nekakem podobnem smislu, kakor ga imamo z Rusijo.

Glede morebitne nevarnosti, ki bi pretela Ameriki v slučaju, da Nemčija zmaga, stoji Lindbergh v popolnoma nasprotju s člani vladnega kabineta. Dočim so ti slikali, da bi bila s tem Amerika direktno ogrožena od zračne invazije, je pa Lindbergh dejal sledeče:

"Ne verjamem, da bi obstajala kakšna nevarnost invazije tega kontinenta, bodisi po morju ali po zraku, dokler mi vzdržujemo armado, mornarico in zračno silo v primerni velikosti in v modernem stanju, in ako si ustanovimo baze, potrebne za obrambo."

NEMCI SPROTI
PLAČUJEJO

Davkoplačevalci poravnali polovico dosedanjih stroškov.

Berlin, Nemčija. — V Nemčiji ne bodo poznejše generacije obremenjene s stroški, ki jih zahteva sedanja vojna, je dejal neki nazijski gospodarski izvedenec tujezemske poročevalcem zadnje sredo. Izdatki, je povdaril, se v veliki meri sproti krijejo in okrog polovica dosedanjih stroškov za oboroževanje in za vojno je od davkoplačevalcev že poravnana; za drugo polovico, ki je po večini v obliki dolgoročnih posojil, pa so se znižale obresti. Izrazil se je, da je zlede možnosti, da bo tej vojni sledila inflacija, "toda ne na naši strani," je povdaril.

DANES MENI, JUTRI TEBI

London, Anglija. — Angleški rušilec Hyperion se je proslavil, ko je v decembru 1939 zajel ob ameriškem obrežju nemški potniški parnik Columbus, katerega posadka je nato ladjo sama potopila. Te dni, kakor se je objavilo v sredo, je zdaj podobna usoda zadela tudi Hyperion. Bil je od mine ali torpeda tako poškodovan, da ga ni bilo več mogoče rešiti; in tako so ga druge angleške ladje same potopile.

NOVO AVTOMATIČNO
PUŠKO IZDELUJEJO

Worcester, Mass. — V eni tukajšnjih tovarnih izdelujejo nove vrste avtomatično puško, o kateri se trdi, da bo pripravljena posebno za padalce in hitro premikajoče se čete. Tehnja namreč samo šest in pol funtov, nasprotno pa se lahko od da z njo po 500 strelcev na minuto.

ODOBRITEV ZGRADBE NO-
VIH LADIJ

Washington, D. C. — Poslanska zbornica je v sredo odobrila neki predlog, po katerem se ima zgraditi 400 pomorskih ladij, ki bodo stale 400 milijonov dolarjev. Proti predlogu sta bila le dva glasova.

Lindbergh kot nemogočo. Res je, da bi lahko prileteli semkaj veliki aeroplani in vrgli nekaj bomb, toda to, je dejal, bi pomenilo za nas le civilno škodo, morebiti precejšnjo, nikakor pa bi se na ta način ne mogla izvršiti invazija. Zračna sila sama brez pomoči armade na zemlji ni doslej še v nobenem slučaju zasedla nobenega kraja, je povdaril.

TOVARNA Z VOJNO PRO-
DUKCIJO NA STAVKI

Milwaukee, Wis. — Delavstvo CIO unije, zaposleno pri tukajšnji Allis-Chalmers družbi, je zadnje sredo šlo na stavko. Kakor se trdi, je glavna sporna točka med unijo in družbo vprašanje zaprte delavnice. Ta družba ima vladnih naročil za vojni material za okrog 26 milijonov dolarjev. Unija ni postavila pikevot pri tovarni, marveč se je predsednik izrazil, da se bodo vzlele filmske slike tistih, ki bodo šli na delo, ter, da se bo z njimi pozneje obravnavalo.

PROTESTNI ORGANIZACIJI
AKTIVNO NA DELU

Chicago, Ill. — Organizacija "America First" in "Keep America out of War" nadaljujejo z vso intenzivnostjo svojo agitacijo, da dvignete javno mnenje proti predsednikovu predlogu za neomejeno pomoč Angliji. Kakor ste objavili v sredo, ste doslej nabrali okrog 400.000 protestnih podpisov. Povrh tega razdajate med ljudstvo razne letake v tisočih izvodih. Kakor pa se zdi, njih delo ne bo imelo uspeha, vsaj ne v poslanski zbornici. Po poročilih iz Washingtona se namreč sklepa, da bo ta zbornica predlog odobrila. Vendar pa se je itak že v naprej pričakovalo, da se bo glavna bitka vršila v senatu.

PO OLUPKIH BANANE BO
LADJA DRČALA

Washington, D. C. — Ne samo človek, marveč cela ladja lahko spodrsne na olupkih banan in takih olupkov se bodo poslužili to soboto, ko bodo v Beaumont, Tex., spustili v morje neko novo tovorno ladjo. Potrebovali jih bodo za to celih 7.000 funtov. Ugotovilo se je namreč, da ladja bolj gladko drči po takih olupkih kakor po mazilu, ki se ga navadno uporablja v tovrstno.

Italijani doživljajo
nove občutne poraze

Kairo, Egipt. — Nadaljnje važno mesto v italijanski Libiji v severni Afriki je padlo v roke britanskim četam v sredo zvečer. To mesto, namreč Tobruk, je takega strateškega pomena, kakor se trdi, da je z njega padcem odprta razmeroma lahka pot za nadaljnje britansko prodiranje proti zapadu za kakih par sto milj. Istočasno z mestom samim je padlo britanski armadi, ki je po večini sestavljena iz Avstralcev, v roke tudi kakih 14.000 vojnih ujetnikov, med njimi štirje italijanski generali in en admiral. S tem je skupno število ujetnikov, ki so jih Britanci zavzeli tekom cele ofenzive v Afriki, naraslo na okrog 100.000 mož.

Po večini je italijanska armada v Afriki sestavljena iz domačinov in o teh Anglija indirektno upa, da ji bodo po-

Čuti pomanjkanje
delovnih moči

Churchill povdaril, da se bodo morale izrabiti vse delovne moči, da se zadovoljivo opremlja armada. — Namignil na "akcijo na evropskem kontinentu."

KRIŽEM SVETA

Belgrad, Jugoslavija. — Blizu obale na Jadranu so zadnje sredo eksplodirale med viharim vremenom tri plavajoče morske mine, pri čemer je bilo ranjenih šest dalmatinskih ribičev.

London, Anglija. — Tekom srede je uživala cela Anglija skoraj popoln mir pred nazijskimi letalci. Nekaj jih je priletelo nad jugovzhodno obrežje, a njih napad ni bil resen. Sploh se od nikoder ni ta dan poročalo o kaki smrtni ponesrečbi.

Atene, Grčija. — V srednjem delu albanske fronte so podvzeli Italijani v sredo silovit protinapad na grško črto, a so bili s težkimi izgubami za nje vrženi nazaj, kakor je omenil neki grški govornik, ki je dostavil, da se pripravljajo Grki za nove operacije.

PREDLOŽILI NAČRT ZA
ZVEZO ANGLEŠKO-
GOVOREČIH

New York, N. Y. — Pripadniki treh narodov, namreč en Anglež, en Nemec in trije Amerikanci, so na nekem banketu, ki je bil v sredo zvečer prirejen tukaj v to svrhu, priporočali načrt, naj bi se takoj ustanovila zveza vseh angleško govorečih dežel na svetu, in ta zveza naj bi temeljila na ustavi Zd. držav. Nemec, ki je ob tej priliki govoril, je bil Thomas Mann, iz domovine izgnani pisatelj.

London, Anglija. — Vzrok za poostrene odredbe glede delavstva, ki so bile izdane te dni, je min. predsednik Churchill motiviral zadnje sredo v parlamentu s tem, da zdaj nastopa doba, prvič v tej vojni, ko pride v obrat ves produkcijski aparat po ustanovitvi novih tovarn. Zato se mora uspešno uporabiti delovna sila vsakega moškega in vsake ženske.

Velike potrebe armade, okrog štiri milijone orožnih moči, ki bo morala biti opremljena tako, kakor zahteva "stalna akcija na evropskem kontinentu proti nemškemu sovražniku," je povdaril Churchill, sili Britanijo, da postavi pod konskripcijo tekom prihodnjih šest mesecev vso svojo človeško delovno silo.

Ta Churchillova pripomba o štirimilijonski armadi in o njeni akciji na evropskem kontinentu se splošno smatra za migljaj, da ima Anglija v načrtu direktno ofenzivo na drugi strani Kanala. Ta domneva se potrjuje tudi s podobnimi izjavami, ki jih je Churchill podal že prej.

KANADSKI DOLAR ZOPET
PADEJ

New York, N. Y. — Vrednost kanadskega dolarja je te dni ponovno padla napram U. S. dolarju. Točasnno se plačuje za kanadski dolar malo več kot 82 in pol centov.

AMERIŠKI DIPLOMAT IZ-
GUBIL POTNI LIST

Belgrad, Jugoslavija. — Malokomu se v Evropi posreči, da bi lahko prišel normalnim potom iz ene države v drugo brez potnega lista. Biti mora že izredno visoka glava, najmanj kak diplomat. In diplomat je Amerikanec Wm. J. Donovan ter je zato tudi mogel zadnje sredo prispeti semkaj iz Bolgarije brez potnega lista. Mož, ki potuje na neki tajni misliji po Evropi, je imel smolo, da je v Bolgariji ta dokument izgubil. Opazil je to po svojem razgovoru s kraljem Borisom. Celo kraljevo palačo so preiskali, a brez uspeha. Orient Express vlak je imel zaradi njega 20 minut zamude. Končno mu je prišlo ameriško poslanstvo na pomoč in posredovalo zanj, da se je odpeljal lahko brez pasporta. — Kakor se trdi, je Donovanova naloga ta, da bal-kanske države pridobi na stran Anglije, pri čemer jim velike nade za to leto. Celo severno Afriko upajo, da bodo vzeli Italijanom, in, ko bo tamkaj ozračje izčiščeno, nameravajo baje pričeti operacije na Balkanu, pričakujoč, da se jim bodo pridružile tamkajšnje države.

Iz Jugoslavije

Posestvo z vsem inventarjem je izgubil, pa se je potem hotel z izdrazbenimi predmeti okoristiti. — "Nadebuda" mladina, ki ji aspiracije niso uspeli. — Smrtna kosa in drugo iz domovine.

Na dražbi prodane predmete
je poskril

Maribor, 30. okt. — Pred mariborskim sodiščem, sta se danes zagovarjala mati in sin zaradi zadeve, ki na našem podeželju ni ravno tako redka. — Koncem julija je bila v Budni pri Ptuj prisilna dražba vsega imetja posestnika Valentina Žitnika starejšega. Prodano mu je bilo posestvo z vsem inventarjem vred ter je vse skupaj izdrazbala posestnica Katarina Rogina za 56.000 din. Ko pa je hotela prevzeti posest izdrazbanih predmetov, se je ugotovilo, da manjkajo številne reči, ki so bile na dražbenem seznamu ter jih je nova lastnica tudi že plačala. Tako ni bilo več kolesja, težkega voza, več so dev, gospodarskega orodja, pluga, treh bran, veterinice, čistilnega stola, slamoreznice, stiskalnice za sadje, mlina za grozdje, več sesalk, voza otave, več okenskih okvirov, okrog 32.000 kg krompirja, fižola in sadja, 4 svinj, 2 ko-njeve, krave itd. Ugotovilo se je potem, da je imel pri skrivanju teh reči svoje prste vmes prejšnji lastnik posestva 69 letni posestnik Valentin Žitnik. Orožniki so pozneje našli vse manjkajoče predmete pri raznih sosedih, kjer jih je Žitnik skril. Zaradi tega je prišel Žitnik danes s svojo sestro 59 letno Magdaleno Žitnik pred sodišče. Obsojen je bil na dva meseca in 10 dni strogega zaporu ter na 2 leti izgube častnih pravic, Magdalena Žitnik pa je bila oproščena.

Trojica z Vrhneke

Ljubljana, 2. nov. — Pred malim kazenskim senatom je te dni stala trojica mladoletnih. — Mizarska vajenca Mihael in Janez sta se učila obrti pri nekem mojstru na Vrhniki, imela sta pa še tovariša ključavničarskega vajenca Franca Kaže, da so si vsi trije predstavljali, da je noč njihova in da lahko počno, kar se jim hoče. Na spanje niso mislili. Ponoči so raje "delali vreme" nad imovino Vrhničanov in bližnjih okoličanov. Prišlo jim je vse prav: pijača, jedila, sladkarije, cigarete, denar. Na delo so hodili v tovarišiji in vedno tako, da je bil eden na straži, drugi pa je "delal." Vsaka odprtina v hiši žrtve jim je bila dobrodošla. Če pa je bila hiša dobro zaprta, se niso bali sile: vdrl so okno, mreže pa so raztegovali z železnim drogom. Nočni pohodi so dobro cveteli in fantom se je moralo kar dobro goditi, so deč po celi rajdi vlovov, ki jih je navajala obtožnica državnega tožila dr. Lučovnika. Uspehi, ki so jih imeli na nočnih pohodih, so najbrž pod-

žgali že itak bujno fantazijo enega izmed njih da je druga dva pregovarjal, naj s kakšnim hlodom zastavijo državno cesto, da bi se ob njem prekučnil kak avtomobilist ali motociklist, potem pa bi oni iz zasede priskočili in presenečene potnike obrali za vrednosti, ki bi jih nosili pri sebi. Napete načrte pa je preprečila aretacije trojice, kateri so varnostni organi prišli pravočasno na sled. Pred sodniki so vsa dejanja, ki so jih bili obtoženi, skesano priznali in po vrsti so dobili devet, šest in tri mesece strogega zaporu.

Vlom v cerkev

Od Sv. Jederte nad Laškimi poročajo, da je neki noči nekdo vlomil v novo cerkev sv. Antona. Cerkev je bila prazna, je kamen skozi zakristijsko okno, zlomil šipo, splezal na okno, ki je dva metra od tal, odprl od znotraj s ključico, ki jo je dosegel in se tako splazil v zakristijo. Od tu je skozi vrata vdrl v cerkev, kjer je odprl tabernakelj, a je pustil sv. posode v miru. Pač pa se je spravljal na cementni nabiralnik, kateremu je dvignil pokrov, a denarja notri ni dobil, ker ga ni bilo. Napravil je škodo za kakih 100 dinarjev in odnesel 7 ključev iz zakristije, katere namerava gotovo kje porabiti pri svojem rokovanjskem poslu.

Smrtna kosa

Na gradu Turjaku je po dolgem trpljenju umrl oče Herwarta grofa Auersperga Karol pl. Adamovitsch, star 76 let. — V Ljubljani je umrl Engelbert Franchetti, bivši brivski mojster. — Na Hrušici pri Jesenicah je umrla na porodu Angela Kirn, po domače Lavtarjeva, stara 34 let.

Bojevita ženska

Iz Sevnice se je pripeljal v Ljubljano 34 letni čevljarški mojster Rudolf Virant. V neki gostilni na Tržaški cesti se ga je neka bojevita amakonka lotila z nožem in ga precej ranila.

Nesreča v rudniku

Pri delu v zagorskem rudniku se je težko ponesrečil 41 letni rudar Ivan Ljučavšek, katerega so odpejali v ljubljansko bolnico.

V Dravo

24 letni Simon Svenšek, doma v Pobrežju pri Ptuj, zaposlen kot delavec v državni gramoznici blizu postaje Ptuj, saka gora, je v samomorilnem namenu skočil v Dravo. — Drava je naplavila njegovo truplo pri Sv. Marku.

Najnovejše vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

KAJ VSE JE FRANCOSKIM JUDOM PREPOVEDANO

Da je Francija po zgledu drugih držav tudi nad vse odločno nastopila proti judom, ki so se tako hudo zajedli v francosko javno življenje in po svoji trgovski spretnosti izsavalili kri francoskemu ljudstvu, o tem smo na tem mestu že pred kratkim pisali. Danes prinašamo v glavnem še vsebinsko strogo protijudovske uredbе, ki jo je te dni objavil francoski Službeni list v Vičnyu. Iz te uredbe se jasneje vidi, da je boj proti judom tudi v Franciji zdaj postal neizpros.

Uredba, ki jo je izdala francoska vlada, in ki je že začela veljati, se ne nanaša samo na tiste Jude, ki žive v evropskih Franciji, pač pa tudi na one iz Alžira, francoskih kolonij, protektoratov in mandatnih pokrajin. Ena prvih določb nove uredbe je, da so Jude pognali iz vseh državnih in samoupravnih služb. V svobodnih poklicih pa se smejo Jude udeleževati le v omejenem številu, to se pravi, da mora biti razmerje s takšnimi poklici zaposlenih Judov in Francozov enako kot je razmerje med francoskim in judovskim prebivalstvom v dotičnem kraju.

Treba je bilo nujno tudi rešiti vprašanje, koga je treba smatrati za Juda. Uredba pravi, da je Jud vsak, čigar mati je judinja, pa četudi je oče čistokrven Francoz.

Judovski vpliv je treba odstraniti predvsem iz gospodarstvenega življenja. Nova uredba določa, da Jude ne smejo biti

ravnatelji ali glavni tajniki podjetij, ki uživajo kakršno koli koncesijo ali kakšno posebno ugodnost od države. So pa pri tem tudi izjeme. Izvzeti so namreč le tisti Judje, ki so se udeleževali kot vojniki svetovne vojne, ali ki so bili v zadnjih desetih letih odlikovani v vojni, ali pa tisti, ki so si s čim drugim pridobili visoko odlikovanje "Legije časti" za vojaške zasluge.

Na noben način, tudi če so si pridobili še tako velike zasluge, pa Jude ne smejo naslednje biti glavni, odgovorni ali navadni uredniki pri časopisih, ravnatelji ali uredniki drugih časopisnih izdaj, dalje ne smejo biti ravnatelji člani upravnih odborov in poslovodje tistih podjetij, ki se bavijo z izdelovanjem, prodajo in predvajanjem filmov. Brezposojno se morajo Jude odstraniti tudi iz vrst režiserjev in predstojnikov gledališkega igranja, članov upravnih odborov, šefov gledaliških uprav ali ravnateljev kinematografij. Isto velja tudi za Jude pri tistih podjetjih, ki se bavijo z radijskimi oddajami.

Uredba je, kakor rečeno že uveljavljena. Judov, ki so do sedaj opravljali zgoraj navedene službe, pa niso kar prvi dan postavili na ceste, pač pa so bili z njimi še dokaj prizanesljivi, če upoštevamo, da so bili v veliki meri prav Judje, ki so bili sedanje žalostne položaja Francozov. Dali so jim rok, da morajo po tej uredbi prepovedane službe zapustiti v dveh mesecih.

POLOŽAJ NA MALTI

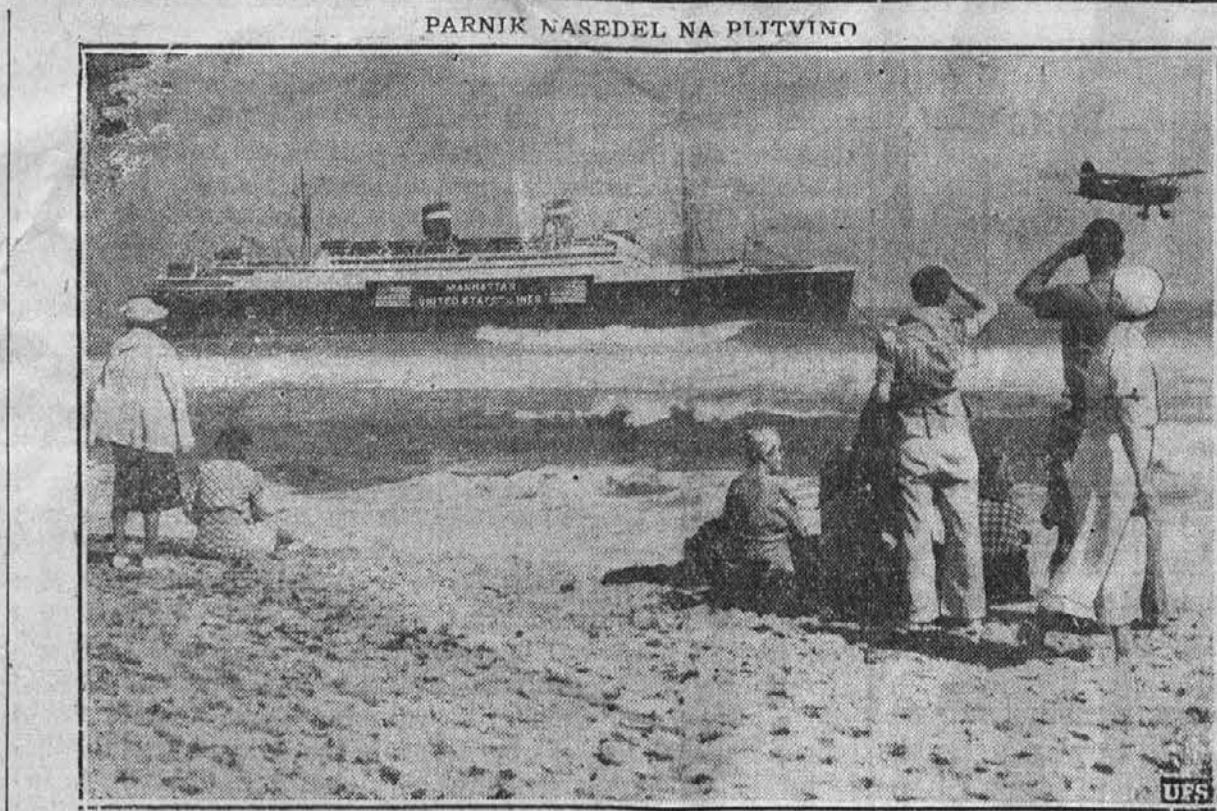
La Valletta je glavni pristan na otoku Malta v Sredozemskem morju, na katerega baš zadnje dni izvajajo močne zračne napade nemški bombniki Stukas, ki jih je Nemčija poslala Italijanom na pomoč. Kakor se poroča, je od italijanskega vstopa v vojno ta otok doživel več, kakor 250 letalskih napadov. Več sto ljudi je bilo pri tem ubitih, nad 800 ranjenih, da ne govorimo o 1200 brezdomcih s porušeni stanovanji. Njim so zelo prav prišle vtičine, katere so izdolgali nekoč malteški vitezi v živo skalo. Cesto približno nad Malto, skalnato trdnjavo z 250.000 prebivalci na 233 kvadratnih kilometrih, preko 60 italijanskih letal. Lete navadno v višini 5500 metrov, tako da se šum njihovih motorjev skoro ne sliši več. Le redko se spuste v strmoglavih poletih.

Največ škode so prizadejali revnejšim mestnim delom, kjer so lepe, nove, iz velikih malteških kvadratov zgrajene hiše in lahko stoletja dolgo kljubujejo zobu časa. Poročevalec, ki je sestavil to poročilo, pravi, da je hodil med podrtinami in je povsod naletel na ljudi, ki so odstranjevali italijanske ulične napise in jih nadomestovali z angleškimi. Mnogi so brskali po svojih nekdanih hišah in iskali, kar so bombe pustile nepoškodovanega. Na vozniške z oslovsko vprego so nakladali postelje, žimnice, lone in ponve. Blizu stolnice sv. Janeza sta padli dve bombi, ki nista eksplodirali. Maltežani smatrajo to za čudež.

V času, ko je napisano to poročilo, živi v podzemeljskih hodnikih in votlinah 700 ljudi. Nič preveč niso pobiti, čeprav nekatere že po trikrat preganale bombe iz stanovanj. Hodil sem po kilometer dolgi v živo skalo vsekani votlini. Razsvetljena je z elektriko, na svetelnih pa so razsvetle-

ne postelje. Potem sem prišel v železniški tunel, kjer je bilo še pred kratkim 350 ljudi. Sedaj ni več nikogar tam. Končno sem obiskal še veliko klonišče pred zračnimi napadi. To zaklonišče ima prostora za 2000 ljudi. Prej so imeli na tem mestu malteški vitezi veliko skladišče.

Malta, "dragulj Sredozemlja," se pripravljala za obrambo pred vpadom na otok. Na otoku je bilo okoli 200 Italijanov. Vse so prepeljali v Egipt. Italijanke, ki so ostale na otoku, so internirane. Po vseh ulicah in izven mesta so po otoku napeljene žične ovire. Kamenite stavbe so povezane v bloke za boj proti padalcem. Civilna zaščita, ki ima na skrbi obrambo pred padalci, je takoj nastopila, ko se je moral neki italijanski letalec spustiti s padalom. Zatemnitev je brezposojno zaukazana. Kino posluje še naprej. Ulice glavnega mesta La Valette so polne ljudi. Ze v začetku vojne je prišlo v mesto veliko beguncev z

Potniški parnik Manhattan, last U. S. parobrodne družbe, je pred nekaj dnevi priplul približno obrežja ob mestu Palm Beach, Florida, in se je kakih 250 jardov daleč od brega zagostil na plitvino. Potniki so morali iti na suho in tam ostati, dokler niso parnika zopet splavili.

dežele. Pomanjkanje hrane še ni nastopilo, čeprav je Malta v tem pogledu zelo navezana na uvoz. Meso morajo sploh vse uvažati. Nekaj je v tej vojni Maltežanom prihranjeno, kar povzroča drugod veliko žalost in potrnost. Na Malti ni videti in potrtost. Na Malti ni videti po vsakem letalskem napadu

rdečega neba nad mesti in vasi. Vžigalne bombe nima na Malti nobenega učinka, ker so vse hiše zgrajene iz kamna. Te stavbe so tako močne, da jih lahko poškoduje le bomba, ki udari naravnost na nje.

delajo nešteti med nami in ki so krivi, da se sami ali pa nashi ljubi bližnji seznanijo z nahodom.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Zaja
Naredi testo iz pol pinta moke, enega jajca in mlačne osoljene vode. Dobro ga obdelaj in nato pusti pod skledo počivati. Medtem pripravi sledeči nadev: Tričetrt funta teletjega stegna zmeli na mesoreznic in prepraži z drobno zrezano čebulo na masti. Osoli, potresi s papirko, dodaj malo majaronavih plev in zalij malo z juho. Ko je dovolj prepraženo odstavi in ko se malo ohladi, primešaj štiri do pet žlic kisle smetane in en rumenjak. Spočito testo razdeli na dva enaka dela. Vsaki del razvaljaj koliko mogoče tenko in ga zreži na osem ali deset enakovrednih krp. Krpe polagaj v pekač, ali pa lahko v tortni model, drugo vrh druge, a vsako sproti namaži s stopljenim presnim maslom. Vrh zadnje krpe namaži mesni nadev. Nato razvaljaj drugo polovico testa in ga razdeli na prav toliko krp in jih polagaj drugo vrh druge po nadevu, a vsako vmes namaži, kakor prejšnje, s stopljenim presnim maslom. Postavi v precej vročo pečico in speci. Pečeno zreži na poljubne kose in daj toplo na mizo.

Goveji zrezki z rezanci

Imaš funt rezancev, katere skuhaš v slani vodi, kuhane ocedi in polij z mrzlo vodo. — Dva goveja zrezka duši na masti s čebulo, jih razreži in jih z omako in rezanci pomešaj. Nato deni vse skupaj za nekaj časa še v pečico. — Ko daš na mizo, daj zraven tudi solato.

Čaj iz jabolčnih olupkov
Jabolka operi in cela olup. olupke posuši v pečici tako,

ZA NAŠE GOSPODINJE

Mnenje strokovnjakov o naši prehrani

Več ko 10 let so se ukvarjali strokovnjaki z vprašanjem ljudske prehrane in izsledke njihovih opazovanj je objavila znanstvena sekcija Društva narodov v posebnem poročilu. Pravi, da prehrana je v zadnjem stoletju močno znižala splošno umrljivost. Uporaba olja in presnega masla se je dvignila, iz česar se da sklepati, da mnoge gospodinje ne be- lijo jedi več samo s svinjsko mastjo, ki je težko prebavljiva in občutljivejšim organom škodljiva. Moderna prehrana stremi bolj za redilnostjo kakor pa za količino hrane. Proizvodnja in poraba mleka, mlečnih izdelkov, sadja, sočivja in stročnic bo treba še povečati. Namestu kisa uporabljajmo po možnosti citronov sok. Po drugi strani pa priporočajo strokovnjaki, naj uživamo manj sladkorja, ki ga lahko nadomestimo z biološko važnejšim krompirjem.

Noseče žene, ki želijo dati življenje zdravim otrokom, bi morale jesti veliko sočivja, mnogo presne zelenjave in surovega sadja, ki vsebuje apno in rudninske soli. Brez apna se dete težko razvija in je nagnjeno k rahitidi. Dojenje nam je še vedno vse predrago. Prehrana otrok je večinoma nezadostna in napačna. Otrokom moramo dati predvsem mleka, sadja in sočivja. Čim bolj se zmanjša uporaba alkoholnih pijač, tem večja je delovna sposobnost prebivalstva. Odrasli ljudje se opo-

Nauki za nahodne dni

V vlažnih zimskih dneh imajo žepni robci spet veliko vlogo. Številni ljudje postajajo žrtve prehlada. Običajno potee stvar sicer nedolžno in je v nekoliko dneh mimo, a prelahko nahoda tudi ne smemo jemati. Njegova posledica so namreč lahko druge bolezni, ki dobe nevarnejše lice. Popolnoma napačen je tisti fatalizem, ki meni, da je nahod pač z letno dobo zvezan pojav in da ne moremo ničesar proti njemu ter da ga tudi sami ni smo krivi.

Tu sedi n. pr. nekdo ves dan v toplem volnenem telovniku v pisarni ali pa obdrži tudi v kinematografu zimsko suknjo na sebi in steče potem ves prepoten na nrzi zrak. Tam pušča nekdo v hudim nahodom svoje zaslužene žepne robce po vseh kotih. Tretji nam kiha v cestni železnici ali nam kašlja v pisarni naravnost v obraz, namestu da bi upošteval samo ob sebi umevno pravilo dostojnosti in higijene, da je treba v takšnem primeru pred nos oziroma usta podržati žepni robec. To so le nekateri izmed grehov, ki jih

UTEKNE RITI ZASLIŠAN

Na levi na sliki je bivši ameriški poslanec v Franciji, Wm. C. Bullitt, ki govori z J. Danielsom, poslanikom v Mehiki. Bullitta utegne pozvati senat, da sliši njegovo mnenje glede predloga za podporo Angliji, dočim je bil poslanik v Angliji, Kennedy, glede istega predmeta zaslišan te dni od poslanske zbornice.

ZVEZE S STARIM KRAJEM

so zdaj bolj neredne. Navadna pošta s parniki vzame včasih mesec, da pride na svoje mesto. Hitrejša je zračna pošta, ki stane za navadno pismo 30c. Pa tudi ta potuje neredno, včasih pride skozi od dva do tri tedne, včasih je kje zadržana, ali čaka na letalo in tudi zakasni. Kar se tiče pošiljanja denarja v Jugoslavijo je za enkrat najbolj priporočljivo poslati po kablu brzojavno. To sicer stane 1 dolar ekvira, a je dostavljeno od pet do deset ali dvajset dni.

NAŠE CENE DINARJEM SO ZDAJ:

Za \$2.20.....100 Din	Za \$11.00..... 600 Din
Za \$4.00.....200 Din	Za \$12.75..... 700 Din
Za \$5.75.....300 Din	Za \$14.50..... 800 Din
Za \$7.50.....400 Din	Za \$16.25..... 900 Din
Za \$9.00.....500 Din	Za \$17.50.....1000 Din

Pri višjih zneskih poseben popust. Pošiljatelje prosimo, da nakazujejo svoje pošiljave v ravni svotah v dinarjih, ravne pa sto in se poslužujejo zgorajšnjih cen. — Zgorajšnje cene veljajo za pošiljave po zračni pošti. Za BRZJOJAVNA nakazila dodajte k vsaki pošiljavi \$1.00.

CENE LIRAM:

Za \$4.85.....100 lir	Za \$9.20.....200 lir
Za \$21.75.....500 lir	

Pošiljave naslovite na:

JOHN JERICH

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

da močno zarumenijo. Ko so iztisneš iz njih več soka, dodobra posušeni in se lomijo, jih zmeli na mlinček za drobtine, ali jih pa zdrobi z roko. — Tak čaj pusti kuhati dve do tri minute. — Ko si ga precedila v skodelico, lahko dodane nekoliko ruma, vina, ali pa slivovke.

PRAKTIČNI NASVETI

Limone, pred uporabo, daj vedno malo pogreti, ker potem

Če so postale barve preproge motne, jih najprej dobro iztepi in nato skrtaj z jesihovo vodo. Barve bodo zopet dobile svoj sijaj.

Nalomljeni nohti, zrastejo zopet dosti hitreje, če jih prav pogosto koplješ v topli vodi. Ta voda naj vsebuje malo mila.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

PORABA STARIH ČASOPISOV

Posebno tehnično vprašanje naše dobe je, kam z ostanki in odpadki. Ob vsaki iznajdbi pride ob koncu njene uporabe do ostankov, ki se navadno valjajo pod nogami, dokler kako ne preidejo. Tako je tudi s časopisi. Zjutraj pride, do opoldne je prebran in izpolnil je svojo nalogo. Nekemu inženirju pa se je posrečilo tudi staro časopisje predelati v neko zmes, iz katere je mogoče delati tudi posodo, ki sicer ne sme k ognju, je pa kljub temu porabna za marsikatero shranjevanje. S prekuhanjem in mešanjem zdrobljenega starega papirja je dobil neko tvrdino, podobno glini, ki jo je silno lahko oblikovati. Iz nje se lahko delajo posode in predmeti, ki so uporabljive za rože, plakete in drugo. Tudi umetne cvetlice iz te tvarine se prav lepo posrečijo in so neobčutljive za dež in sonce.

EVAKUACIJA PRED 2000 LETI

Neki atenski list opozarja na pripovedovanje starega Herodota, po katerem je Temistokles leta 480. pred našim štetjem dal izprazniti Atene, ko so se perzijske čete po predoru pri Termopilah bližale temu mestu. Medtem ko je pripravljal znamenito pomorsko bitko pri Salaminu, kjer je uničil perzijsko brodovje, je odredil, da so ženske, otroci in stari ljudje Atene zapustili, pozneje pa tudi sužnji, ker se je bal, da bi mogli ti sovražniku pomagati.

Evakuirano prebivalstvo so spravili v Trezen, Egino in deloma na Salaminu. Posebno meščani prvega mesta so se izkazali za zelo gostoljubne in so sprejeli med drugim zakon, po katerem bi celo oskrba tistih, ki bi bežali iz grške voj-

ske, šla na račun njihovega mesta. Otrokom so dovolili, da smejo v vseh vrstovih trgovati smokve, olive in grozdje. Dali so jim na razpolago celo posebne učitelje, česar pa so se otroci manj veselili, nego svobode glede sadja.

JAPONKE DOBILE NAVODILA ZA LEOTO

Tokio, Japonska. — Neka organizacija je izdala zadnji terek na japonsko ženstvo sledeča navodila v svrhu dosege lepote: Jejite dosti, bodite debele in zdrave in spite brez sanj. Nikakega šminkanja, kajti lepota mora biti naravna. Bodite vedre in vesele, bodite ponosne, ako ste ožgane od sonca. Imejte ravno postavo in velika ledja; hodite pokonci, navadite se delati trdo brez utrujenosti in govorite dostojanstveno. — Njih ameriške sestre se najbrž ne bodo strinjale z vsemi temi navodili.

NEMŠKO IME JIM NE UGAJA

Engelhart, Ont. — V severni provinci Ontario je neko mesto, ki se imenuje Krugersdorf. Vsled razmer, kakoršne so zdaj, pa prebivalstvo očitno ni zadovoljno s svojim nemškim imenom, kajti zadnji terek je vložilo prošnjo na vlado, naj se mestu ime spremeni. V to svrhu je predlagalo pet imen, med njimi "Battlewon" (bitka dobljena).

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

POSLUŠAJTE
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

MALA — A ZELO PRAKTIČNA STVAR
je novi
RCA Victor
OSEBNI RADIO

Model BP-10

NOVOST na polju Radia je mali RCA Viktor osebni radio. Velikost 2 1/2 inčev x 3 1/2 inčev in 8 1/2 inčev dolg. Zelo priprave velikosti, da ga človek vzame seboj kamorkoli hoče, na potovanje, na izlet, ali kamorkoli. Ne vzame prostora več, kakor mala škatljica. Narejen je lično in trpežno. Je glasben in dobi vse glavne postaje. Rabijo se lahko navadne baterije, ki se rabijo za ročne "flash lights".

TA RADIO je najlepši predmet za razna darila, bodisi kot božično darilo sorodnikom, ali prijateljem, darilo za neveste, darilo za starše brate in sestre.

STANE

\$20.00

Od naročil izven Chicage, plačamo poštnino mi.

ONIM, ki bi želeli ta radio naročiti za božično darilo svetujemo, da ne čakajo zadnjih dni, ampak naj oddajo naročilo vsaj do 10. decembra, ker drugače ni mogoče jamčiti pravočasne dostave.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

"Ljubezen, ki ubija"

— ROMAN —

P. Bourget:

Namesto tega sem pa zagledal več zavojev, ki so bili skrbno oviti s papirjem. Vzel sem jih iz skrinje in na njih je bil napis "Justinova pisma". Zraven napisal je bila letnica, tako je bilo na vsakem zavoju.

V skrinjici so bila vsa pisma mojega očeta, ki jih je s takim naravnost pobožnim spoštovanjem hranila. Kako jih ne bi, saj ji jih je pisal on, ki ga je vse življenje tako nežno sestrsko ljubila.

Zakaj mi ni nikoli nič govorila o teh pismih, čeprav bi bilo zame dragocenejšje, ko ne vem kaj, da bi bil vedel zanje. Tako sem se izpraševal, ko sem skrinjico spet zaklepal. Potem sem si dejal, da se teta pač ni hotela ločiti od njih prej kakor v zadnji minuti svojega življenja.

V teh mislih sem se vrnil v sobo. Takoj pri vratih sem srečal njene oči, ki so izražale nepotrpežljivost in dehtečo skrb.

Komaj je vzela skrinjico k sebi na posteljo, jo je takoj odprla. Pograbila je prvi zavoj pisem, potem drugega, in končno je obdržala v rokah samo enega, vse druge pa je položila nazaj. Nato je zaprla skrinjico, obrnila ključ in mi mignila, naj jo postavim na omaro.

Medtem ko sem izpolnjeval njeno naročilo in sem iskal na omari prostora med knjigami, kamor naj bi postavil skrinjico, sem zagledal v zrcalu pred seboj holno teto.

Z zadnjim naporom se je bila za tri četrtine obrnila. Z zdravo roko je poskušala vreči zavoj pisem, ki jih je vzela iz skrinjice v odprto peč na desni strani postelje. A komaj se je dvignila, so jo moči popustile in mali zavojček je zletel na tla pri postelji.

Prihitel sem k nji, da bi ji položil glavo nazaj na blazino postelje. Tedaj je z ošbelimi rokami začela grabiti odejo in oči so se ji zablistele v solzah.

Ni mi bilo težko uganiti, kaj se godi v njeni duši. Zavoj, ki je padel na tla med pečko in ponočno omarico, je najbrž vseboval pisma, ki jih je hotela za vselej uničiti. Uničiti zato, da bi jih jaz nikdar ne bral. Že davno bi jih bila lahko sežgala, saj je vedela, kako usodno bodo vplivale name. Odlagala je to od leta do leta, od dne do dne. Vedel sem, kaka ljubezen jo je bila vezala na male stvari, ki so bile včasih last mojega očeta. Zato je tako dolgo čakala, preden se je mogla ločiti za zmeraj od teh ljubih in nevarnih pisem.

Bolezen jo je presenetila in začela jo je mučiti skrb, da ne bi ta pisma ostala v moji lasti. Videl sem, da ni služkinjam zaupala, da bi jima naročila, naj ji prinese seta skrinjico na posteljo.

Šele tisti trenutek sem razumel, zakaj je tako nepotrpežljivo pričakovala, kdaj bom prišel. Zdaj so jo pa moči zapustile. Zastonj je skušala, da bi vrgla pisma v ogenj, čigar prasketanje je slišala ob sebi, ne da bi se mogla dvigniti in ga videti.

Teh reči sem se zavedel šele pozneje. Tisti trenutek se mi je teta nadvse smilila.

"Ne mučite se, teta," sem ji dejal in jo pokril z odejo, "bom pa jaz sežgal pisma."

V ponižni prošnji je dvignila oči, ki sem ji jih zaprl s poljubom. Potem sem se sklonil, da bi pobral zavoj. Na ovoju sem razločno videl letnico 1864. — Justinova

pisma."

1864! To je bilo zadnje leto, ko je moj oče živel.

Čutim, da je bilo to, kar sem storil ta trenutek, grdo, zakaj poslednja volja umirajočih je sveta. Ne bi bil smel ogoljufati nje, ki je ta trenutek z vedno hitrejšim dihanjem nemirno pričakovala, kdaj bo pisma požrl ogenj.

Če je teta naravnost strastno, naravnost blazno hotela, da bi ta pisma sežgal, je to želela zato, ker bi me ta pisma lahko pripeljala na pot maščevanja. Tista pisma, ki jih je pisal oče zadnje leto njej in mi ni nikoli govorila o njih...

Ni se nisem pomišljal, nič se nisem obotavljal. Namesto da bi vrgel zavoj v ogenj, sem ga zagnal pod naslanjač. Potem sem stopil nazaj k postelji. Sklonil sem se nad teto in ji z glasom, ki sem ga skušal narediti hladnega in gotovega, dejal, da se je njena želja izpolnila in da pisma že gore...

Prijela me je za roko in mi jo poljubila. Kako me je ta nežnost težila.

Sedel sem ob postelji in skrival glavo v rjuhe, da ne bi njene oči srečale mojih.

Ni se mi bilo treba dolgo bati njenega pogleda. Opoldne se je začel smrtni boj. Ob dveh je prišel duhovnik in ji podelil zakramente. Zvečer je dobila nov napad, ki ji je vzel vso zavest. Ponoči je umrla...

Draga teta, ali mi boš kdaj odpustila laž, ki sem jo izrekel v tvoji zadnji uri? S tem, da si hotela, da bi pisma zgorela, si mi hotela prihraniti vzrok za strašne sumnje, ki so tebe mučile vse življenje. Še na smrtni postelji nisi mislila na drugo, kakor na mojo srečo.

Ali mi boš odpustila, da nisem izpolnil tvoje zadnje želje? Moralo je pač tako priti, to je volja Tistega, ki je nad nami.

Naj se spusti mir na grob, kjer skupaj spita svoj smrtni sen ti in oče, na tistem samotnem pokopališču v Compiegneu, ki bo nekega dne sprejelo tudi mene v svoje naročje.

Teta je umrla okrog devetih zvečer. Zaprli sem ji oči in dolgo jokali. Ob enajstih je prišla Julija in me prisilila, da sem odšel v obednico, zakaj ves dan nisem užil drugega, kakor škodolice črne kave.

To je bil žalosten obed. Bolest zaradi izgube edine dobre duše, ki me je ljubila na svetu, je zatrla v meni vsako drugo misel. Niti za trenutek se nisem spomnil, da bi tisto noč odprl pisma, ki sem si jih bil prilastil s tako grdo lažjo. Pozabil sem sploh na nje, čeprav sem jih popoldne pobral izpod naslanjača in jih nesel v svojo sobo.

Ni me mučila radovednost, kaj je v pismih. Vedel sem samo, da sem za vedno izgubil to drago bitje. Ta zavest me je rezala v srce.

Hotel sem čuti vso noč pri pokojnici. Nisem se mogel odtrgati od tega negibnega obraza, na katerem sem vsa leta bral samo nežnost ter iskrenost in čigar poteze so bile zdaj trde, negibne; ustnice so bile stisnjene, trepalnice povečane. Vse lice je pokrival izraz neznane žalosti, kakor ga nisem še videl na obrazu nobenega mrliča.

(Dalje prih.)

PREBRISAN BERAČ

Mascagni je nekega dne pod svojim oknom slišal igrati nekega lajnarja neizogibni "Intermezzo" iz "Cavallerije rusticane." Možak je igral tako hitro, da skladatelj ni mogel več poslušati. Planil na cesto, vzel lajnarju ročaj iz rok in začel vrteti v pravem tempu. Na začudeno lajnarjevo vprašanje, kaj to pomeni, je Mascagni povedal, kdo je in da mu je hotel samo pokazati, kako naj igra njegovo muziko. Možak je bil sprva malo jezen, potem si je pa nekaj domislil in je zadovoljno vlekli svoj voziček. Naslednji dan se je zopet pojavil pred Mascagnijevo hišo, toda z velikim lepakom na lajni, na katerem se je bralo: "Učenec znamenitega Mascagnija!"

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

ČLOVEK ZMORE VELIKO

Nase telo zmore veliko več, kot bi kdo mislil. Tu in tam se to pokaže ob kakšni izredni priložnosti, zlasti tedaj, če gre za rešitev življenja s skrajnim naporom vseh telesnih sil.

Neki Littlewood je l. 1888. progo sto milj pretekel, ne da bi se kaj ustavil, v nekaj več ko 13 urah. Dalje vemo o nekem tekaču, da je v 144 urah pretekel 531 milj. Boksarji so morali biti nekoč tudi dosti bolj žilavi kot danes. Tako sta se l. 1789. dva boksarja, neki Jonathan Smith in neki James Kelly borila šest in pol ur in sicer brez rokavic. A tudi atleti imajo svoje vzore, ki jih doslej še niso prekosili. Leta 1888. je neki Lansing dvignil utež 1384 angleških funtov.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Zanimivi romani

katere je spisal

Karl May

Vas povedejo s svojimi pripovedovanji okrog sveta. — V njegovih romanih srečujete vse razne ljudi. Z romanom potujete skozi črno Afriko, skozi divje kraje Indije, skozi ameriške pokrajine, kjer srečujete življenje Indijancev. Naša Knjižarna ima v prodaji 14 njegovih interesantnih romanov, ki so:

BELA REKA (4 knjige) s slikami 624 strani. Vsebine: — Dvojnik. — Pred vojnim sodiščem. — Ob Uruguaju. — Črez mejo. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

DOLINA SMRTI (4 knjige) s slikami 630 strani. Vsebine: — Miss Alma. — Derviš. — Spletke in zanke. — Pekel. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL (4 knjige) s slikami 627 strani. Vsebine: — Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu v Evropo. Družba En Nasr. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM (4 knjige) s slikami 598 strani. Vsebine: — Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Šamaritih. — Med jezidi. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV (4 knjige) s slikami 577 strani. Vsebine: — Brat Aladžija. — Koča v soteski. — Mirid. — Ob Vardarju. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU (4 knjige) s slikami 594 strani. Vsebine: — Amad. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

SATAN IN IŠKARJOT (12 knjig) s slikami 1704 strani. Vsebine: — Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V tleh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Pueblo. — Rešeni milijoni. — Dedič. Cena vsem 12 knjigam \$3.50

SOBOLJAR IN KOZAK (4 knjige) s slikami 592 strani. Vsebine: — Kozak številka deset. — Na sledu. — Ob Bajkalskem jezeru. — Domov. Vse 4 knjige \$1.50

SUŽNJI (12 knjig) s slikami 1885 strani. Vsebine: — V Kairi. — Konji in ljudje v svetu. — V grobnici in po puščavi. — Bele sužnje. — V levjem blugu. — Jezero krokodilov. — Abu Hamsa Mija. — Ob ravniku. — Zadnji lov na sužnje. — Ljubite svoje sovražnike. — Na scribah. — Ugnan. Vseh 12 knjig \$3.50

V CARDILLERAH (4 knjige) s slikami 625 strani. Vsebine: — Gran Chaco. — Puščavnik. — Lov na Sendadora. — Božja sodba. Vse 4 knjige \$1.50

V GORAH BALKANA (4 knjige) 576 strani s slikami. Vsebine: — Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik. Vse 4 knjige \$1.50

WINNETOU (12 knjig) s 1753 stranmi s slikami. Vsebine: — Privikar na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-Či, lepa Indijanka. — Prokletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanci in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetou roman. — Sans Ear. — Pri Komancih. — Winnetoua smrt. — Winnetoua oporoka. Vseh 12 knjig \$3.50

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU (4 knjige) 624 strani s slikami. Vsebine: — Med drvarji divjega zapada. — Na Butlerjevi farmi. — Dvoboj za življenje. — Potopljeni zakladi. Vse štiri knjige \$1.50

ŽUTI (4 knjige) s slikami 597 strani. Vsebine: — Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot. Vse štiri knjige \$1.50

Vsi ti zgoraj navedeni romani se naročajo skupno z vsemi zvezki ali knjigami, ki so navedeni pri zgorajšnjih cenah. Za posamezne zvezke, katerega koli romana je cena 45c. Zato se priporoča, da vsak naroči vse zvezke vsakega romana, ker na ta način pridejo zvezki ceneje, kakor pa če bi jih posamezno naročali. Z vsakim naročilom je poslani potreben znesek. Po C. O. D. knjig ne pošiljamo, razven če naročnik želi, da se mu pristojbina za C. O. D. njemu zaračuna. Naročila naslovite na:

Knjižarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

-:-

Chicago, Illinois

J. M. Trunk.

Izšla je knjiga: "Mind

Through the Ages. A History

of the Human Intelligence. By

Martin D. Stevens. Doubleday,

Doran & Co." Proizvod na an-

gleškem knjižnem trgu. Vse-

bina je taka, taka. Ocena ne

spada v moje območje. Značil-

no pa je nekaj, ki se pojavlja

pogostoma tudi med nami, ka-

dar gre za neko znanstvo. V

cspredje stopi ogromnost.

Ogromnost zemlje, ogromnost

vseirja, ogromnost daljav,

ogromnost let, ogromnost sil,

ogromnost učinkov pri ogrom-

nih uzrokih. Tudi pri ti knji-

gi je precej ogromnosti. Let je

dva milijona. Materiala je

ogromno nakopičenega, toraj

vse ogromno. Ogromnost vpli-

va. Kar sapo jemlje, ampak

od same ogromnosti ne vidi

tega, kar je resnično ogromno,

kakor pravimo, da neki od sa-

mih dreves ne vidi gozda.

V knjigi ogromnost člove-

ške inteligence pokruči močno

tudi inteligenco samo, kakor

pogostoma pri ogromnosti, ko

ogromnost nadomesti znanost

in znanost izgine, pa ostane

le ogromnost. Je zanimivo po-

gledati v to ogromno stvarino,

ki je tam nakopičena, pa nika-

kor ni ogromna, in pri vseh bi-

ljonih let zelo skromna in v

bistvu tudi mršava.

Vse sloni, kakor je zdaj

struja v znanstvu, na evoluci-

ji. Ne ugovarjam ravno. Je

evolucija, le kakšna evolucija,

tu je point.

Opice so človeku še prebli-

že se vse bolj nazaj in pride

do praplinov. Zopet na sebi

ne more biti ugovorov, saj so

plini tudi v človeku. Ko se kdo

natreska fiziolo, nihče ne stoji

rad poleg njega radi plinov,

ki nosijo kemično formulo

H2SO4. Ako je kdo študiral

nekaj kemije. Še nos nadležno

priča o — plinih. Kdo naj u-

govarja? Ampak opice ali

praplani. Nihče ne bo trdil, da

bi kakšni plini ali praplani mo-

gli staviti kako vprašanje. Bi

bila budalost. Dalje bo težko

kdo mogel trditi, da bi se vse-

dile kake opice na vejo in si

stavile nekaj šmentanih vpra-

šanj, daš imajo te opice baje

še celo dobro demokracijo, ka-

kor znajo neki povedati. Am-

pak jaz, človek in vsak človek,

ki je od plinov, praplinov ali

od opic, morem in more stavi-

ti nekaj šmentanih vprašanj.

Vprašati morem namreč jaz in

vsak človek: odkod pa tisti

praplani (opice lahko izpusti-

mo), odkod praplani in še ne-

kaj pri praplinih lahko vsakdo

vpraša, ker so in ko so prapli-

ni, kaj je istinitost, realnost

plinov, kaj je istinitost sploh

in odkod je istinitost! Človek,

sestav iz plinov, pa more vpra-

šati in vprašati še celo, kaj je istinitost in odkod istinitost, saj plini morajo biti, ko je človek, smo ljudje. Šmentano vprašanje in hudo nadležno tudi.

Dalje.

Velja, da je dvakrat dva

štiri. Vsak prizna to veljav-

nost. Ampak odkod in kaj je

pa veljavnost?? Odkod, da je

dvakrat dva štiri?

Dalje.

Kupiš glaž piva. Stane 10

centov. Kupiš še cigaro. Stane

pet centov, oboje je vredno

petnajst centov. Nihče ne bo

ugovarjal. Ampak, odkod to,

da velja 15 centov, in kaj je

vrednost? Nekdo ti izmakne

površnik, ko kosiš. Falot, nič-

vrednež, baraba... zagodeš.

Kaj je to, ničvrednost tega fa-

lota?

Dalje.

Pravijo, da si kavel. Ponos-

no dvigneš glavo. He has per-

sonality, kako ti ugaja. Kavel

si, osebnost si, regimentno.

Ampak kaj pa je to: per-

sonality, osebnost, kaj je to,

da si kavel?? In odkod, da si

kavel? Si, pa morda niti ne

veš, kaj si, in še nikoli nisi

vprašal, kaj je biti kavel, in

odkod pride neki prav lasten

kavel v tebi.

Dalje.

Nekdo ti je zahrpal zausni-

co, te štoknil pod nos. Zakri-

čiš. Odkod, da zakričiš? Ker

pač obstajaš, si bitnost, je v

tebi neko bistvo, vsaj plin si

ali praplin. Ampak, kaj je ti-

sti šment, tista bitnost, tisto

tvoje bistvo, da si zakričal pri

zaušnici? Iz praplinov si baje.

Pa dobro, ne ugovarjam rav-

no. Ampak, kaj je bitnost teh

praplinov, kaj je tvoje bistvo,

saj plini ne bodo kričali??

Ampak stavim, da če čitaš

emenjeno knjigo ali slično

knjigo, kjer je vse ogromno,

bo ta ogromnost tako ogrom-

na, da od same ogromnosti, ne

boš stavil nobenih vprašanj,

kaj in odkod vrednost, kaj in

ovod, odkod in kaj veljavnost,

kaj in odkod vrednost, kaj in

odkod, da imaš bitnost, ko

pri zaušnici zakričiš.

Tu je ogromnost človeške

inteligence, niso praplani o-

gromnost, niti leta, niti uspehi

in učinki, ampak za to ogrom-